

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: **بافت شناسی / آسیب شناسی دهان و فک و صورت** نیم سال: نیمسال اول سال یک

عنوان درس: **بافت شناسی دهان عملی**

کد درس: **11**

نوع و تعداد واحد¹: **نظری: نظری-عملی: عملی: ۱ واحد** کارگاهی:

نام مسؤول درس: **دکتر نازنین مهدوی**

مدرس/ مدرسان: **دکتر نازنین مهدوی، دکتر سمیرا درخشان، دکتر پویان امینی شکیب، دکتر منیر مرادزاده**

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: **بافت شناسی دهان نظری**

رشته و مقطع تحصیلی: **تخصص آسیب شناسی دهان و فک و صورت**

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: **دانشیار**

رشته تخصصی: **آسیب شناسی دهان و فک و صورت**

محل کار: **دانشکده دندانپزشکی**

تلفن تماس: **۰۲۱۸۸۳۵۱۱۶۳**

نشانی پست الکترونیک: **n-mahdavi@tums.ac.ir**

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

درس «بافت‌شناسی دهان عملی» با هدف آموزش مهارت‌های عملی در مشاهده، تشخیص و تحلیل ساختارهای بافتی مرتبط با دهان، دندان و ساختمان‌های اطراف آن طراحی شده است. دانشجویان در این درس با بهره‌گیری از لام‌های میکروسکوپی و روش‌های آموزشی فعال، با روند رشد و تکامل جنینی، تکامل دندان در مراحل مختلف (جوانه، مینا، عاج و پالپ)، پریودنشیوم، مخاط دهان، غدد بزاقی، استخوان فک و مفصل گیجگاهی - فکی آشنا می‌شوند.

این واحد عملی فرصتی فراهم می‌کند تا فراگیران ضمن شناخت ویژگی‌های میکروسکوپی بافت‌های طبیعی، تفاوت آن‌ها را با تغییرات پاتولوژیک اولیه درک کنند. در طول جلسات، علاوه بر تمرین مهارت مشاهده و توصیف علمی یافته‌ها، دانشجویان توانایی مشارکت در بحث‌های گروهی، استدلال علمی در تشخیص افتراقی، و ارائه ساختارمند یافته‌های بافت‌شناسی را کسب می‌کنند. همچنین تأکید بر رعایت اصول اخلاقی در استفاده و نگهداری نمونه‌های بافتی و پرورش روحیه همکاری و مسئولیت‌پذیری علمی از دیگر اهداف کلیدی این درس است.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی: شناخت نمای بافت‌شناسی رشد و تکامل جنینی و نمای بافت‌شناسی انساج حفره دهان و ساختمان های اطراف.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی: (توانمندیهای دوره تخصصی دندانپزشکی: 1. مهارت های بالینی

2. مهارت برقراری ارتباط، 3. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)، 4. پیشرفت فردی و فراگیری مستمر، 5. تعهد حرفه ای، اخلاق و حقوق پزشکی، 6. مهارت تصمیم گیری، استدلال و حل مسئله، 7. ارتقای سلامت و پیشگیری)

مهارت‌های بالینی

- توانایی تشخیص میکروسکوپی بافت‌های اصلی بدن شامل بافت‌های پوششی، همبند، عضلانی و عصبی.
- مشاهده و شناسایی لام‌های مربوط به جنین، تکامل دندان (مراحل جوانه، مینا، عاج و پالپ)، پریودنشیوم، مخاط دهان، غدد بزاقی و استخوان فک.
- درک تفاوت‌های ساختاری بین بافت‌های نرمال و آسیب‌دیده.

مهارت برقراری ارتباط

- توانایی ارائه یافته‌های میکروسکوپی به صورت علمی در جمع همکلاسی‌ها و استادان.
- استفاده از اصطلاحات علمی دقیق در توصیف ویژگی‌های بافت‌شناسی.
- مشارکت فعال در بحث‌های گروهی و کار تیمی آموزشی.

پیشرفت فردی و فراگیری مستمر

- تقویت توانایی خودآموزی در مطالعه لام‌ها و مرور اطلس‌های بافت‌شناسی.
- پرورش مهارت تحلیل نقادانه تصاویر میکروسکوپی و مقایسه آن‌ها با منابع مرجع.
- ارتقای عادت به یادگیری مستمر به عنوان پایه‌ای برای مهارت‌های آسیب‌شناسی پیشرفته‌تر.

تعهد حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی

- رعایت اصول اخلاقی در استفاده و نگهداری از نمونه‌های بافتی.
- احترام به قوانین آموزشی و همکاری سازنده با اساتید و همکلاسی‌ها.

مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله

- توانایی تحلیل ساختارهای بافتی برای رسیدن به تشخیص صحیح نوع بافت.
- افتراق منطقی بین بافت‌های مشابه (مانند انواع اپی‌تلیوم یا بافت همبند).

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- بتواند لام‌های میکروسکوپی مربوط به بافت‌های مختلف بدن (اپی‌تلیال، همبند، عضلانی، عصبی و اسکلتال) را مشاهده و تشخیص دهد.

- قادر باشد ساختارهای اختصاصی دهان و فک (مراحل تکامل دندان، مینا، عاج، پالپ، پرپودنشیوم، مخاط دهان، غدد بزاقی و استخوان فک) را شناسایی کند.
- تفاوت بین بافت‌های طبیعی و تغییرات پاتولوژیک اولیه را درک نماید.
- یافته‌های میکروسکوپی خود را به‌طور علمی و ساختارمند ارائه دهد.
- در گزارش‌نویسی و به‌کارگیری اصطلاحات استاندارد بافت‌شناسی مهارت کافی داشته باشد.
- اهمیت شناخت بافت‌های طبیعی را به‌عنوان پیش‌نیاز تشخیص ضایعات آسیب‌شناسی درک کند.

رویکرد آموزشی^۱:

☐ ترکیبی^۳

☐ حضوری

☐ مجازی^۲

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

مشاهده لام

رویکرد مجازی

☐ آفلاین ☐ آنلاین ☐ ترکیبی (آفلاین، آنلاین)

☐ کلاس وارونه

☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

رویکرد حضوری

☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

☒ بحث در گروههای کوچک

☐ ایفای نقش

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری مبتنی بر سناریو

☐ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

☐ یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

Small group education-

Motivating questions -

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
1	-سینوسها و فکین و بینی در زمان شکل گیری جنین	مشاهده لام		دکتر مرادزاده-دکتر مهدوی-دکتر درخشان-دکتر شکیب
2	-جوانه دندان و مراحل تکامل دندان			
3	-مینا			
4	-مجموعه عاجی پالپی			
5	-پریودونشیوم			
6	-مخاط دهان			
7	-غدد بزاقی			
8	-استخوان فکین			
9	-مفصل گیجگاهی فکی بالغ و جنینی			
10	-سینوسها و فکین و بینی در زمان شکل گیری جنین			
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس¹

- حضور منظم و به‌موقع در جلسات عملی و رعایت نظم آموزشی.
- مطالعه و مرور منابع مرجع پیش از کلاس برای آمادگی در مشاهده لام‌ها.
- مشارکت فعال در مشاهده و تشخیص لام‌های میکروسکوپی در کلاس.
- طرح تشخیص‌های افتراقی و دفاع از استدلال خود در بحث‌های گروهی.
- رعایت اصول اخلاقی و حرفه‌ای در برخورد با نمونه‌های بافتی و در بحث‌های علمی.
- همکاری و تعامل علمی با استاد و هم‌کلاسی‌ها در فرایند یادگیری.

روش ارزیابی دانشجو:

اذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲

- ذکر روش ارزیابی دانشجو
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)^۳: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف آرایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

1. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

2. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ ارزیابی تراکمی (پایانی)^۱: ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و، آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE²، OSLE³ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۴ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS^۵، لاگ‌بوک^۶، کارپوشه (پورت فولیو)^۷، ارزیابی 360 درجه^۸ و باشد.
- از ابزارهایی نظیر DOPS^۹، لاگ‌بوک^{۱۰}، کارپوشه (پورت فولیو)^{۱۱}، ارزیابی 360 درجه^{۱۲} و باشد.

ارزیابی تکوینی (سازنده)

روش: مشاهده و ارزیابی مداوم عملکرد دانشجو در طول جلسات عملی هنگام دیدن لام‌ها همراه استاد (MSF) یا ارزیابی چندمنبعی، میزان آمادگی، نحوه استدلال، پاسخ‌دهی به سؤالات و مشارکت فعال در بحث‌ها.

هدف: بازخورد اصلاحی جهت رفع نقاط ضعف و تقویت توانایی‌های تشخیصی دانشجو.

سهم در نمره نهایی: 40٪

□ ارزیابی تراکمی (پایانی)

روش: آزمون عملی ایستگاهی (OSPE/OSCE) شامل:

1. Summative Evaluation
2. Objective Structured Clinical Examination
3. Objective Structured Laboratory Examination
4. Workplace Based Assessment

5. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

6. Logbook
7. Portfolio
8. Multi Source Feedback (MSF)

9. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

10. Logbook
11. Portfolio
12. Multi Source Feedback (MSF)

تشخیص میکروسکوپی نوع بافت روی لام‌ها.

سهم در نمره نهایی: 60٪

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

Nanci A. Ten Cate's Oral Histology: Development, Structure, and Function. 10th Edition.
Elsevier

چک لیست ارزیابی طرح دوره

چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسئول درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسئول درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسئول درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی			
			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی			
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی-یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			